GENERALINIO ADVOKATO PAOLO MENGOZZI IŠVADA,

pateikta 2008 m. lapkričio 4 d.[1]

1. Problema, dėl kurios Teisingumo Teismo prašoma priimti sprendimą šioje byloje, yra sąlyginai ribota: iš esmės prašoma išaiškinti 1992 m. spalio 12 d. Tarybos reglamento (EEB) Nr. 219/92, nustatančio muitinės kodeksą, vienintelę ir trumpą ištrauką, tiksliau kalbant, 233 straipsnio pirmosios pastraipos d punkte esančią formuluotę „neteisėto įvežimo metu“.

2. Tačiau klausimas nėra toks paprastas, kaip gali pasirodyti iš pirmo žvilgsnio, nes iškelia sudėtingus aspektus. Iš tiesų, pirma, iš teisės akto teksto neaišku, kaip jis turi būti aiškinamas. Antra, vieno iš galimų aiškinimų pasirinkimas gali turėti svarbių praktinių pasekmių, būtent susijusių su muitų surinkimu.

3. Taip pat svarbu, kad problema, kurią prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas nurodo Teisingumo Teismui, kyla dėl teismų praktikos skirtumų, kurie atsispindi doktrinoje, keliems nacionaliniams teismams aiškinant 233 straipsnį.

4. Be to, teismų praktikos skirtumai, kuriuos prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas prašo išspręsti Teisingumo Teismo, yra tarptautinio pobūdžio, nepaisant to, kad susijęs su dviem valstybėmis, priklausančiomis vienai kalbos grupei: du teismai, kurie šiuo metu remiasi aptariamos nuostatos skirtingais aiškinimais, yra *Verwaltungsgerichtshof* (Austrija) ir *Bundesfinanzhof* (Vokietija). Neseniai du šių teismų atstovai vienoje dviejų dalių studijoje pateikė savo atstovaujamųjų teismų institucijų pozicijas[2].

1 — Originalo kalba: italų.

2 — K. Höfinger ir R. Rüsken „Wann erlischt die Zollschuld infolge Beschlagnahme und Einziehung von Schmuggelware?“, *Zeitschrift für Zölle und Verbrauchsteuern* Nr. 8/2007, p. 197.

I — Teisinis pagrindas

A — *Muitinės kodekso nuostatos*

5. Šioje byloje svarbios Bendrijos muitinės kodekso[3] nuostatos yra šios:

„38 straipsnis

1. Asmuo, gabenantis į Bendriją prekes, įvežtas į Bendrijos muitų teritoriją, turi nedelsdamas, laikydamasis muitinės nustatyto maršruto ir vykdydamas jos nurodymus, jeigu jie duoti, šias prekes pristatyti:

a) į muitinės nustatytą muitinės įstaigą arba į bet kurią kitą muitinės nustatytą arba patvirtintą vietą arba

<…>

3 — 1992 m. spalio 12 d. Tarybos reglamentas (EEB) Nr. 2913/92, nustatantis Bendrijos muitinės kodeksą (OL L 302, p. 1, 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 2 sk., 4 t., p. 307).

2. Bet kuris asmuo, kuris prisiima atsakomybę už prekių gabenimą po to, kai jos buvo įvežtos į Bendrijos muitų teritoriją, *inter alia*, dėl prekių perkrovimo, tampa atsakingu už 1 dalyje nustatytos prievolės vykdymą.

<…>

202 straipsnis

1. Importo skola muitinei atsiranda:

a) neteisėtai įvežant į Bendrijos muitų teritoriją importo muitais apmokestinamas prekes arba

<…>

Taikant šį straipsnį neteisėtu įvežimu laikomas bet koks prekių įvežimas pažeidžiant 38–41 straipsnių ir 177 straipsnio antrosios įtraukos nuostatas.

<…>

233 straipsnis

2. Skola muitinei atsiranda neteisėto prekių įvežimo momentu.

Nepažeidžiant galiojančių nuostatų, susijusių su skolos muitinei egzistavimo trukme ir tokios skolos neišieškojimu teisiškai pripažinus skolininką nemokiu, skola muitinei išnyksta:

<…>

203 straipsnis

<…>

1. Importo skola muitinei atsiranda:

d) jeigu prekės, su kuriomis susijusi skola muitinei yra atsiradusi vadovaujantis 202 straipsniu, sulaikomos jų neteisėto įvežimo metu ir tuo pat metu arba vėliau konfiskuojamos.

— neteisėtai paimant iš muitinės priežiūros importo muitais apmokestinamas prekes.

2. Skola muitinei atsiranda prekių paėmimo iš muitinės priežiūros momentu.

Nepaisant to, prekių sulaikymo ir konfiskavimo atveju taikant baudžiamosios teisės aktus, kurie taikytini muitų teisės aktų pažei-

dimų atvejais, skola muitinei laikoma neišnykusia, jeigu pagal valstybės narės baudžiamosios teisės aktus nustatant skiriamų baudų dydžius remiamasi muitais arba jeigu skolos muitinei atsiradimas laikomas pagrindu baudžiamajai bylai iškelti“.

B — *Įgyvendinimo reglamento nuostatos*

6. Taip pat reikia priminti dvi Bendrijos muitinės kodekso įgyvendinimo reglamento[4] nuostatas:

„867 straipsnis

Prekių konfiskavimas vadovaujantis Kodekso 233 straipsnio c ir d punktais neturi įtakos atitinkamų prekių muitiniam statusui.

867a straipsnis

1. Jei ne Bendrijos prekės yra neatlygintinai perduodamos valstybės nuosavybėn arba areštuojamos ar konfiskuojamos, laikoma, kad joms buvo įforminta muitinio sandėliavimo procedūra.

2. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytas prekes muitinė gali parduoti tik jei pirkėjas nedelsdamas atlieka formalumus, kad joms būtų įformintas muitinės sankcionuotas veiksmas.

Jeigu į pardavimo kainą įskaityti importo muitai, pardavimas laikomas lygiaverčiu išleidimui į laisvą apyvartą, o muitinė pati apskaičiuoja muitus ir įrašo juos į sąskaitas.

Šiais atvejais parduodama laikantis valstybėse narėse galiojančios tvarkos.

3 Jeigu administracija nusprendžia imtis kitokių veiksmų, o ne parduoti šio straipsnio 1 dalyje nurodytas prekes, ji nedelsdama atlieka formalumus, kad joms būtų įformintas

4 — 1993 m. liepos 2 d. Komisijos reglamentas (EB) Nr. 2454/93, išdėstantis Tarybos reglamento (EEB) Nr. 2913/92, nustatančio Bendrijos muitinės kodeksą, įgyvendinimo nuostatas (OL L 253, p. 1, 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 2 sk., 6 t., p. 3), iš dalies pakeistas 1993 m. gruodžio 21 d. Komisijos reglamentu (EB) Nr. 3665/93 (OL L 302, p. 1, 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 2 sk., 4 t., p. 307, toliau – Įgyvendinimo reglamentas).

vienas iš Kodekso 4 straipsnio 15 dalies a, b, c ir d punktuose nustatytų muitinės sankcionuotų veiksmų.“

II — Bylos aplinkybės, pagrindinė byla ir prejudiciniai klausimai

7. 2001 m. gegužės 21 d., po telefoninių pokalbių pasiklausymo operacijų, Austrijos policija Velso apylinkėse sulaikė turistinį autobusą iš Kosovo, kuriame buvo rasta 150 pakuočių kontrabandinių cigarečių, kurios buvo sulaikytos, vėliau konfiskuotos ir sunaikintos.

8. Minėtas autobusas atvyko į Bendrijos muitų teritoriją Italijoje, Brindizio uostą nuo 2001 m. gegužės 19 d. iki 21 d. (tiksli data nežinoma). Autobuso kelionės tikslas buvo Eferdingo miestelis, kurio, įsikišus policijai, jis dar nebuvo pasiekęs.

9. Austrijos muitinės institucijos vėliau apskaičiavo muitą už aptariamas cigaretes ir pareikalavo jį sumokėti. Muito suma sudarė 961,46 euro.

10. Po keleto skundų prieš Austrijos institucijas (iš esmės dėl problemų, susijusių su tikslių bylos faktinių aplinkybių nustatymu ir specialia dalyvavusių asmenų atsakomybe), klausimas buvo pateiktas prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui. Pastarasis, nusprendęs, kad svarbiausias vaidmuo dėl sprendimo tenka Muitinės kodekso 233 straipsniui, sustabdė bylos nagrinėjimą ir pateikė Teisingumo Teismui šiuos prejudicinius klausimus:

„1) Pripažinus, kad <…> Muitinės kodekso <…> 233 straipsnio pirmosios pastraipos d punkte įtvirtinta skolos muitinei išnykimo prielaida grindžiama ne skolos muitinei atsiradimo momentu, o laikotarpiu po šios skolos atsiradimo, nes ši prielaida reikalauja, kad skola muitinei būtų „atsiradusi“ Muitinės kodekso 202 straipsnyje numatytomis sąlygomis, ar Muitinės kodekso 233 straipsnio pirmosios pastraipos d punkte esantis žodžių junginys „neteisėto įvežimo metu“ turi būti aiškinamas taip, kad:

— prekės, už kurią pagal Muitinės kodekso 202 straipsnį atsirado skola muitinei, įvežimas į Bendrijos muitų teritoriją užbaigiamas jau įvežus ją į muitinės įstaigą ar bet kurią kitą muitinės nustatytą vietą, tačiau vėliausiai, kai ši prekė išvežama iš muitinės įstaigos ar bet kurios kitos muitinės nustatytos vietos, nes prekė

tokiu būdu pateko į muitų teritoriją, o prekės sulaikymas ir konfiskavimas po to nebepanaikina skolos muitinei,

ar taip, kad:

— prekės, už kurią pagal Muitinės kodekso 202 straipsnį atsirado skola muitinei, įvežimas į Bendrijos muitų teritoriją ekonominiu požiūriu tęsiasi tiek, kiek tęsiasi jos vežimas kaip vienas procesas, susijęs su prekės įvežimu į muitų teritoriją, taigi tol, kol prekė dar nebuvo pristatyta į pirmą paskirties vietą ir ten dar nesustojo, o prekių sulaikymas ir konfiskavimas iki šio momento dar panaikina skolą muitinei?

2) Pripažinus, kad neteisėtos veikos Muitinės kodekso 202 straipsnio prasme atveju, kai ji atskleidžiama įvežant prekę, skola muitinei būtinai išnyksta, tačiau sulaikius prekę tuomet, kai ji neteisėtai Muitinės kodekso 203 straipsnio prasme paimama iš muitinės priežiūros, skola muitinei iškart neišnyksta, ar Muitinės kodekso 233 straipsnio pirmosios pastraipos d punktas turi būti aiškinamas taip, kad šis skolos muitinei išnykimas, aiškiai siejamas tik su skolos muitinei pagal Muitinės kodekso 202 straipsnį atsiradimo atvejais, vis dėlto atitinka vienodo požiūrio į neteisėtas veikas principą?“

III — Dėl prejudicinių klausimų

A — *Pirmasis klausimas*

11. Pirmasis iš dviejų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo prejudicinių klausimų, be abejonės, yra svarbiausias ir jautriausias. Pateikdamas šį klausimą prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas būtent Teisingumo Teismo prašo nuspręsti dėl pasakymo „neteisėto įvežimo metu“, esančio Muitinės kodekso 233 straipsnyje, išaiškinimo. Konkrečiau kalbant, *Unabhängiger Finanzsenat* siūlo pasirinkti, nurodydamas dvi aiškinimo alternatyvas. Iš tiesų, kaip matysime, minėtą pasakymą galima aiškinti dar kitaip.

12. Bet kuriuo atveju, kad visiškai suprastume prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo iškeltą problemą, pirmiausia reikia trumpai peržvelgti dvi prašyme priimti prejudicinį sprendimą nurodytas teismų pozicijas.

1. „Platesnis“ aiškinimas

13. Pagal ne tokį griežtą Muitinės kodekso 233 straipsnio aiškinimą, kurio laikosi Austrijos *Verwaltungsgerichtshof,* skola muitinei už kontrabandines prekes, įvežtas į Bendriją, išnyksta visada, kai šios prekės sulaikomos prieš pasiekdamos pirmą paskirties vietą Bendrijos muitų teritorijoje.

14. Šiuo nagrinėjamu atveju aplinkybė, kad cigaretės buvo sulaikytos prieš tai, kai autobusas, kuriame jos buvo paslėptos, pasiekė savo tikslą (Eferdingo miestelį), panaikino skolą muitinei.

15. Tokios pozicijos šioje byloje laikosi Austrijos vyriausybė.

16. Pirmiausia Austrijos vyriausybė pastebi, kad „įvežimo“ sąvoka, esanti Muitinės kodekso 233 straipsnyje, nesutampa su „įvežimo“ sąvoka kituose šio kodekso straipsniuose. Iš tiesų, paprastai įvežimas yra momentinis veiksmas, kuris baigiasi prekėms kirtus sieną. Tačiau Austrijos vyriausybė pastebi, kad Muitinės kodekso 202 straipsnis „neteisėtą įvežimą“ apibrėžia kaip „bet kokį prekių įvežimą pažeidžiant 38–41 straipsnių ir 177 straipsnio antros įtraukos nuostatas“. Šios vyriausybės teigimu, toks pasakymas neturėtų būti aiškinamas remiantis įprasta įvežimo sąvoka. Iš tiesų, jei „įvežimas“ būtų suprantamas kaip momentinis veiksmas kertant sieną, nuoroda į Muitinės kodekso 38–41 straipsnius ir 177 straipsnį neturėtų prasmės, nes juose nurodyti veiksmai, atliekami jau kirtus demarkacijos liniją.

17. Todėl, Austrijos vyriausybės teigimu, sąvoka „įvežimas“, esanti Muitinės kodekso 202 ir 233 straipsniuose, yra savarankiška sąvoka, apimanti ilgesnį laikotarpį nei momentinis sienos kirtimas[5].

18. Todėl šiuo atveju taikant siaurą aiškinimą pagal šią vyriausybę reikštų, kad nepagrįstai

5 — Austrijos vyriausybės pastabų 10 punktas.

sumažinamas atvejų, kuriems galėtų būti taikoma ši nuostata, skaičius[6].

19. Savo ruožtu Suomijos vyriausybė siūlo aiškinti dar plačiau: jos nuomone, 233 straipsnyje numatyta skola muitinei išnyksta visais atvejais, kai neįmanoma įrodyti, kad neteisėtai įvežtos į muitų teritoriją prekės nepateko į ekonominę apyvartą. Todėl su sąlyga, kad pati prekė dar „neišleista į apyvartą“, pareiga sumokėti muitą išnyksta net tada, kai ji yra sulaikyta po to, kai pasiekė pirmą paskirties vietą Bendrijos muitų teritorijoje[7].

20. Tai atitiktų Muitinės kodekso 233 straipsnio nuostatas, atsižvelgiant į tai, kad tinkamu laiku sulaikius prekes valstybės iždas nepatirtų jokios žalos. Kita vertus, pagal Įgyvendinimo reglamento 867a straipsnį galimas vėlesnis konfiskuotų prekių pardavimas būtų apmokestintas muitu, t. y. jo suma bet kuriuo atveju būtų gauta.

21. Be to, Suomijos vyriausybės teigimu, siauras aiškinimas prieštarautų vienodo požiūrio principui, nes visiškai skirtingai būtų vertinamos labai panašios situacijos, t. y. asmens, kuris neteisėtai įvežė prekes ir jos buvo sulaikytos pasienyje, ir asmens, kurio prekės buvo sulaikytos (šiek tiek) vėliau[8].

2. Siauras aiškinimas

22. Pagal Muitinės kodekso 233 straipsnio siaurą aiškinimą, kurio, kaip jau minėta, laikosi Vokietijos *Bundesfinanzhof,* skola muitinei, sulaikius, o vėliau konfiskavus kontrabandines prekes, išnyksta tik tais atvejais, kai sulaikymas atliekamas būtent kertant sieną ar prekes gabenant per muitinę. Taip yra todėl, kad pasakymas „neteisėtai įvežant“ reiškia tikslų momentą, kai prekės patenka į Bendrijos muitų teritoriją.

23. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nagrinėjamu atveju aplinkybė, kad kontrabandinės cigaretės sulaikytos vėliau nei kirto sieną (primename, Brindizio uoste, Italijoje), neleidžia taikyti šios išnykimo

6 — Ten pat, 15 punktas.
7 — Suomijos vyriausybės pastabų 13 ir 14 punktai.
8 — Ten pat, 16 ir 17 punktai.

priežasties. Todėl, nepaisant kontrabandinių prekių sulaikymo ir konfiskavimo, asmenys, atsakingi už neteisėtą cigarečių įvežimą, taip pat turi sumokėti atitinkamą muitą.

24. Konkrečiai kalbant, šioje byloje šios pozicijos laikosi Danijos vyriausybė ir Europos Bendrijų Komisija.

25. Danijos vyriausybė pasisako už siaurą 233 straipsnio aiškinimą, tiek dėl sistemos priežasčių, kaip matyti iš kitų Muitinės kodekso dalių, sąvoka „įvežimas“ reiškia momentinį ir netrunkantį veiksmą[9], tiek dėl teisinio saugumo priežasčių, nes sąvokos „patekti į ekonominę apyvartą“ ar „paskirties vieta“ yra labai neapibrėžtos[10].

26. Ši vyriausybė, be kita ko, tvirtina, kad siauras aiškinimas padeda kovoti su apgaule, nes numato papildomą sankciją asmeniui, kontrabanda gabenančiam prekes į Bendrijos muitų teritoriją[11].

27. Komisija teigia, kad galima laikyti siaurą aiškinimą teisingu, pirma, remiantis pažodiniu 233 straipsnio aiškinimu ir lyginant jo versijas įvairiomis kalbomis[12]. Be to, tokį patį aiškinimą patvirtina sisteminis teksto skaitymas, nes sąvoka „įvežimas“ vienodai vartojama visame Muitinės kodekse. Taip pat 233 straipsnyje numatytas skolos muitinei išnykimas yra išimtis ir turi būti aiškinamas siaurai[13].

3. Alternatyvus požiūris: Lenkijos vyriausybės pozicija

28. Tačiau Lenkijos vyriausybė Teisingumo Teismui siūlo kitą aiškinimą, pagal kurį nereikėtų atsakyti į prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo klausimus. Iš tiesų ši vyriausybė remiasi Įgyvendinimo reglamento 867a straipsniu, kuris numato, kad sulaikytoms ar konfiskuotoms ne Bendrijos prekėms įforminta muitinio sandėliavimo procedūra. Tačiau ši nuostata yra *lex specialis*, palyginti su nuostatomis, reglamentuojančiomis skolos muitinei atsiradimą ir išnykimą: Lenkijos vyriausybės teigimu, tokiu atveju, kai būtų taikomas 867a straipsnis, skola muitinei net neatsiranda, tai reiškia, kad nereikia svarstyti jos išnykimo sąlygų pagal Muitinės kodekso 233 straipsnį[14].

9 — Danijos vyriausybės pastabų 16 punktas.
10 — Ten pat, 20 punktas.
11 — Ten pat, 26 punktas.
12 — Komisijos pastabų 15–23 punktai.
13 — Ten pat, 36 punktas.
14 — Lenkijos vyriausybės pastabų 18–26 punktai.

29. Be to, ši vyriausybė pastebi, kad jei konfiskuotoms prekėms būtų taikomas muitas, jei vėliau valdžios institucija jas parduotų, muitas būtų sumokėtas du kartus[15].

a) Versijos skirtingomis kalbomis

32. Komisija teigia, kad versijų įvairiomis kalbomis analizė pagrindžia 233 straipsnio siaurą aiškinimą, kurį palaiko ši institucija. Konkrečiai kalbant, tai matyti iš Muitinės kodekso versijų italų ir ispanų kalbomis. Versijos kitomis kalbomis, nors ir ne taip akivaizdžiai palaiko Komisijos teiginį, bet kuriuo atveju patvirtina siaurą aiškinimą.

4. Vertinimas

30. Kaip jau minėta, Teisingumo Teismui pateiktas klausimas nėra labai paprastas. Aiškintinas teisės akto tekstas nepateikia esminių nuorodų, o šalių pozicijos yra labai įdomios ir reikalauja dėmesio.

33. Tačiau manau, kad, priešingai nei teigia Komisija, Muitinės kodekso versijų įvairiomis kalbiomis[16] analizė nesuteikia akivaizdžių nuorodų, susijusių su 233 straipsnio teisingu aiškinimu. Versija italų kalba („all'atto dell'introduzione irregolare“) ir ispanų kalba („en el momento de la introducción irregular“) suderinamos tiek su „momentinio“ prekių įvežimo idėja, tiek su koncepcija, kad įvežimas trunka ilgiau. Iš tiesų, net jei vartojant sąvokas „atto“ ir „momento“ duodama užuomina, reikia pastebėti, kad šios sąvokos yra tik dalis pasakymo (atitinkamai „all'atto di“ ir „en el momento de“) ir nei paaiškina, nei apibrėžia prekių įvežimą į muitų teritoriją. Remiantis

31. Sprendimas, kurį ketinu pasiūlyti Teisingumo Teismui, palaiko Austrijos vyriausybės poziciją. Vėliau nurodysiu priežastis, kodėl pasirinkau šį, o ne kitus galimus aiškinimo variantus, nenuslėpdamas probleminių aspektų.

15 — Ten pat, 23 punktas.

16 — Kaip žinoma, Teisingumo Teismas nuolat patvirtina, kad, esant abejonių dėl aiškinimo, kaip išaiškinimo priemonę reikia vartoti Bendrijos teisės aktų versijų įvairiomis kalbomis palyginimą. Žr., pavyzdžiui, 1967 m. gruodžio 5 d. Sprendimą *van der Vecht* (19/67, Rink. p. 445, būtent p. 454), 1979 m. liepos 12 d. Sprendimą *Koschniske* (9/79, Rink. p. 2717, 6 punktas) ir 1998 m. balandžio 2 d. Sprendimą *EMU Tabac ir kt.* (C-296/95, Rink. p. I-1605, 36 punktas). Kiek susiję konkrečiai su Muitinės kodeksu, žr. 1999 m. lapkričio 11 d. Sprendimą *Söhl & Söhlke* (C-48/98, Rink. p. I-7877, 46 punktas).

šiuo požiūriu minėtos versijos yra lygiavertės kitoms[17]. Kita vertus, net manant, kad versijos italų ir ispanų kalbomis tendencingai nurodo įvykį, vykstantį tuo pačiu metu, kai kertama siena, kitose versijose šis niuansas neatsispindi.

34. Galiausiai, tvirtinu, kad versijų įvairiomis kalbomis analizė neturi lemiamos reikšmės aiškinimui.

b) Dėl Lenkijos vyriausybės pozicijos

35. Nors pradinė Lenkijos vyriausybės pozicija yra įdomi, bet neatrodo priimtina. Iš tiesų, manant, kad taikant Įgyvendinimo reglamento 867a straipsnį skola muitinei pagal Muitinės kodekso 202 straipsnį neatsiranda ir todėl nereikia aiškinti šio kodekso 233 straipsnio d punkto, reiškia, kad įgyvendinimo nuostatai (minėtas 867a straipsnis) suteikiama galimybė drausti taikyti „pagrindinę“ nuostatą. Iš tiesų 233 straipsnio pirmosios pastraipos d punktas – kuris numato tik skolos muitinei atsiradimą pagal 202 straipsnį – šiame etape būtų perteklinis ir todėl netaikytinas.

36. Be to, 233 straipsnio pirmosios pastraipos d punktas visų pirma aiškiai kalba apie skolą muitinei, *„atsiradusią* vadovaujantis 202 straipsniu“ (Kitu šriftu pažymėta mano). Kitaip tariant, nėra abejonių, kad skola muitinei turi atsirasti, o po to išnykti.

37. Tačiau reikia pastebėti, kad Lenkijos vyriausybė pastabose atkreipia dėmesį į dvigubo muito taikymo toms pačioms prekėms riziką ir būtinybę išvengti šios situacijos. Prie šios konkrečios problemos grįšime vėliau[18].

17 — Žr., pavyzdžiui, versijas prancūzų („lors de l'introduction irrégulière“), anglų („upon their unlawful introduction“), vokiečių („bei dem vorschriftswidringen Verbringen“) ir olandų („bij het onregelmatig binnenbrengen“) kalbomis.

18 — Žr. toliau, 76 ir 77 punktus.

c) Nuorodos, kuriomis grindžiamas ne siauras aiškinimas

40. Todėl „neteisėtas įvežimas“ įvyksta tik tada, kai asmuo išvyksta iš pasienio punkto ar bet kuriuo atveju akivaizdžiai pademonstruoja ketinimą nedeklaruoti prekių muitinei.

i) Sąvoka „neteisėtas įvežimas“

38. „Neteisėtas įvežimas“ mus dominančiais tikslais apibrėžtas Muitinės kodekso 202 straipsnyje, kuris jį apibūdina kaip „bet kokį prekių įvežimą pažeidžiant 38–41 straipsnių ir 177 straipsnio antros įtraukos nuostatas“. Tačiau atrodo, kad tiek šalių rašytinėse pastabose, tiek pastabose, pateiktose per posėdį, liko nepastebėtas svarbus momentas.

41. Aiškinant siaurai, kaip matėme, skola išnyksta, tik kai prekės sulaikomos prieš tai, kai jas gabenantis asmuo išvyksta iš pasienio punkto ar pademonstruoja ketinimą nesikreipti į kompetentingą muitinę. Tačiau laikytis šio aiškinimo reiškia pripažinti, kad Muitinės kodekso 233 straipsnio pirmosios pastraipos d punkte numatyta skola išnyksta tuo atveju, priešingai nei numato nuostatos tekstas, kai yra „įvežimas“, kuris dar nėra „neteisėtas“.

39. Iš tiesų aišku, ir Komisija to net neneigia, jog prekių įvežimas į Bendrijos teritoriją tampa „neteisėtas“, tik jei dėl įvežančio prekes asmens veiksmų nekyla abejonių, jog jis neketina informuoti kompetentingos muitinės apie prekių įvežimą. Tuo atveju, kai prekės vežamos per pasienio kontrolės punktą, tokį ketinimą parodo tai, jog atitinkamas asmuo išvyksta iš muitinės nedeklaravęs turimų prekių. Jei prekės įvežamos per „žalią pasienį“, t. y. nekontroliuojamą pasienio ruožą, momentas, kai įvežimas taps neteisėtas, bus tas, kai taps akivaizdu, jog neketinama prekių vežti į muitinę[19].

42. Mano nuomone, tai akivaizdžiai išplėstų teisės nuostatą. Ypač todėl, kad Muitinės kodekso 2002 straipsnio 2 dalis numato, jog „skola muitinei atsiranda neteisėto prekių įvežimo momentu“, o tai svarstant reiškia, kad pagal siaurą aiškinimą akivaizdžiai turėtų išnykti dar neatsiradusi skola.

43. Be to, alternatyviai pagal siaurąjaiškinimą galima manyti, jog aptariamo skolos išnykimo gali niekada nebūti, nes viena iš aiškiai nustatytų sąlygų (t. y. „neteisėtas įvežimas“) neįvykdyta.

19 — Žr. dėl šio punkto toliau, 67 punktą ir paskesnius.

44. Todėl siauras aiškinimas prieštaringas, o tai, mano nuomone, parodo jo esminę silpną vietą.

ii) Veiksmingumas

45. Nors neakivaizdžiai, bet Austrijos vyriausybė teigia, kad dėl Muitinės kodekso 233 straipsnio pirmosios pastraipos d punkto siauro aiškinimo jis gali prarasti veiksmingumą. Iš tiesų ribojant skolos muitinei išnykimo atvejus tik tais atvejais, kai kontrabandinės prekės sulaikomos kirtus sieną, reikštų, kad ši nuostata netaikytina (ar bet kuriuo atveju taikytina labai retais atvejais): paprastai kontrabandinės prekės sulaikomos ne kertant sieną, o vėliau[20].

46. Šis argumentas, nors ir ne esminis, mano nuomone, vertas dėmesio. Žinoma, kad veiksmingumo principas atlieka lemiamą vaidmenį. Remiantis šiuo principu visada reikia teikti pirmenybę aiškinimui, kuris leistų pasiekti Bendrijos teisės akto tikslus[21]. Remiantis šiuo požiūriu nekyla abejonių, kad „platus“ aiškinimas labiau pritaikytas aptariamos nuostatos taikymui užtikrinti.

iii) Proporcingumas

47. Kaip žinome, Teisingumo Teismas nuolat patvirtina vieną iš pagrindinių principų – proporcingumo principą. Šis principas vartotas siekiant pripažinti per griežtas sankcijas neteisėtomis (ir todėl „neproporcingomis“), palyginti su veiksmais, už kuriuos jos skirtos[22]. Be to, remiantis šiuo principu buvo patvirtinta, kad paprastai, jei galima pasirinkti iš keletos priimtinų priemonių atitinkamoje situacijoje, reikia pasirinkti tą, kuri neviršytų to, kas yra būtina tikslui pasiekti[23].

20 — Austrijos vyriausybės pastabų 15 punktas.

21 — Veiksmingumo principo sąvoka ir taikymas yra klausimas, kuris yra daug platesnis nei apima ši išvada, nes šis principas buvo būdingas Teisingumo Teismo aiškinimui nuo pat pradžių. Žr., pavyzdžiui, 1970 m. spalio 6 d. Sprendimą *Grad* (9/70, Rink. p. 825, 5 punktas), 1970 m. spalio 21 d. Sprendimą *Haselhorst* (23/70, Rink. p. 881, 5 punktas), 1988 m. rugsėjo 22 d. Sprendimą *Saarland ir kt.* (187/87, Rink. p. 5013, 19 punktas) ir 1999 m. spalio 4 d. Sprendimą, *Adidas* (C-223/98, Rink. p. I-7081, 24 punktas).

22 — Žr., pavyzdžiui, 1979 m. vasario 20 d. Sprendimą *Buitoni* (122/78, Rink. p. 677, 16 punktas). Dėl proporcingumo principo, kaip sankcijų muitų srityje taikymo sąlygos, paprastai žr. 1992 m. gruodžio 16 d. Sprendimą *Komisija prieš Graikiją* (C-210/91, Rink. p. I-6735, 19 ir 20 punktai).

23 — Žr., pavyzdžiui, 1989 m. liepos 11 d. Sprendimą *Schräder* (265/87, Rink. p. 2237, 21 punktas) ir 1998 m. gegužės 5 d. Sprendimą *National Farmers' Union ir kt.* (C-157/96, Rink. p. I-2211, 60 punktą ir minėtą teismo praktiką).

48. Taikant proporcingumo principu grįstą argumentą Bendrijos teisės aktų aiškinimui, gali kilti klausimas, ar tuo atveju, kai nuostatą, turinčią neigiamą poveikį asmeniui, galima aiškinti dvejopai, reikia pasirinkti mažiausiai žalingą aiškinimą. Mano nuomone, tai būtų protinga, ir šiuo atveju reikėtų pasirinkti „platų“ aiškinimą.

49. Taip, žinoma, yra su sąlyga, kad abu galimi išaiškinimai padeda pasiekti nuostatos tikslą. O šios aiškintinos nuostatos tikslas yra keleto svarstymų objektas.

iv) Loginis nuostatos pagrindas

50. Koks yra aiškintinos nuostatos, šiuo atveju Muitinės kodekso 233 straipsnio pirmosios pastraipos d punkto, tikslas? Akivaizdu, kad šis klausimas yra svarbiausias aiškinimui.

51. Atrodo, sunku paneigti, kad Muitinės kodekso 233 straipsnio pirmosios pastraipos d punkte numatyto skolos muitinei išnykimo tikslas yra išvengti apmokestinimo muitu tuo atveju, kai, nors ir neteisėtai, į Bendrijos teritoriją įvežta prekė negalėjo būti parduota, todėl, remiantis konkurencijos normomis, negalėjo padaryti neigiamo poveikio Bendrijos prekėms[24].

52. Akivaizdu, kad šios nuostatos teleologinis aiškinimas, pagrįstas minėtomis nuostatomis, galėtų patvirtinti skolos muitinei išnykimą visais atvejais, kai kontrabandinės prekės sulaikomos prieš parduodant, neatsižvelgiant į sulaikymo vietą ir laiką. Kaip minėta pirmiau, tokia yra Suomijos vyriausybės nuomonė.

53. Tačiau tvirtinu, kad šis „platus“ Muitinės kodekso 233 straipsnio aiškinimas negali būti taikomas dėl to, kad per daug akivaizdžiai išplečia nuostatą.

54. Iš tiesų pagal šį aiškinimą skola muitinei už kontrabandines prekes taip pat turėtų išnykti ir tuo atveju, kai, pavyzdžiui, kontrabandinės prekės sulaikomos praėjus keletui

24 — Žr. generalinio advokato A. Tizzano išvados, pateiktos 2003 m. birželio 12 d. byloje *Hamann International* (2004 m. vasario 12 d. Sprendimas, C-337/01, Rink. p. I-1791), 50 punktą.

mėnesių po jų neteisėto įvežimo ir laikomos „saugioje“ vietoje prieš parduodant. Akivaizdu, kad tokia nuomonė visai nesuderinama su aptariama nuostata, pagal kurią skola muitinei už sulaikytas prekes išnyksta „jų neteisėto įvežimo metu“. Kitaip tariant, mums atrodo akivaizdu, kad nuostata reikalauja tęstinumo laike nuo kontrabandinių prekių įvežimo per sieną iki jų sulaikymo.

55. Kalbant apie „liberaliausią“ nuostatos aiškinimą, nurodytą šios išvados 52 punkte, jai negali būti pritarta, bet, mano nuomone, negalima ginčyti, jog šios nuostatos loginis pagrindimas, nors ir neleidžia iškraipyti pažodinės reikšmės, reikalauja nustatyti tokią jos taikymo sritį, kuri labiausiai atitiktų šios nuostatos tikslus. Šiuo atveju atsižvelgiant į tikslus, atitinkančius teisės akto leidėjo ketinimus, atsižvelgiant į nuostatos tekstą reikėtų taikyti aiškinimą, kuris išplėstų atvejų, kai skola muitinei išnyksta, skaičių tuo atveju, kai kontrabandiniai produktai nebuvo parduoti.

56. Akivaizdu, kad siauras Muitinės kodekso 233 straipsnio pirmosios pastraipos d punkto aiškinimas labiau pabrėžtų nuostatos baudžiamąjį ir (ar) atgrasomąjį pobūdį, kaip pabrėžė Danijos vyriausybė (rašytinėse pastabose) ir Komisija (per posėdį). Tačiau šiuo klausimu pastebime štai ką.

57. Kaip matėme, skolos muitinei už sulaikytas kontrabandines prekes išnykimą pagrindžia aplinkybė, kad pačios prekės nekelia grėsmės Bendrijos prekėms konkurencijos prasme. Jei vėliau šios prekės išleidžiamos į apyvartą, su jomis susiję mokesčiai turi būti sumokėti pagal Įgyvendinimo reglamento 867a straipsnį.

58. Komisijos ir Danijos vyriausybės pozicija, kad Muitinės kodekso 233 straipsnio taikymas, pagrįstas „baudžiamuoju“ pobūdžiu, pateisinama aplinkybe, jog yra didelė tikimybė, kad kontrabandinės prekės, kirtusios pasienio postą, pateks į ekonominę apyvartą, ir todėl padarys žalą Bendrijos produktams bei iždui, yra prieštaringa ir pagrįsta logine klaida.

59. Viena vertus, iš tiesų, jei kontrabandinės prekės sulaikomos, žalos rizikos nėra: kontrabandiniai produktai nesąžiningai nekonku-

ruoja su Bendrijos produktais, o jei patenka į ekonominę apyvartą, tai tik sumokėjus mokesčius. Kita vertus, jei šie produktai nesulaikomi, nepaisant 233 straipsnio daugiau ar mažiau siauro aiškinimo, jie pateks į prekybą, o mokesčiai nebus sumokėti.

60. Taip pat negalima teigti, kad taikomos sankcijos baudžiamasis poveikis iš tiesų turės įtakos kontrabandininkams. Konkrečiai kalbant, jei buvo siekiama, kad mokesčiai už sulaikytą ir konfiskuotą kontrabandą būtų sankcija, teisės aktų leidėjas nenumatė, kad Muitinės kodekso 233 straipsnis nustato skolos muitinei išnykimą net kontrabandininkų atžvilgiu. Jei būtų ketinta šiai nustatai suteikti atgrasomąjį poveikį, teisės aktų leidėjas visai nebūtų numatęs išnykimo, bet būtų nustatęs pareigą kontrabandininkui visais atvejais mokėti muitą už sulaikytas prekes. Tačiau, jei būtų aiškinama siaurai, ši „sankcija“ būtų taikoma tik kontrabandininkams, nustatytiems sąlyginai vėlyvame jų neteisėtos veiklos etape, o tuo tarpu ankstyvame etape nustatyti kontrabandininkai būtų atleisti nuo mokesčių sumokėjimo.

61. Tačiau, mano nuomone, labiau su sankcija susiję kontrabandinės veiklos aspektai yra baudžiamųjų ir (ar) administracinių nuostatų, taikomų šiai veikai, dalykas. O tokie svarstymai neturi būti laikomi susijusiais su muitų taikymu ar netaikymu, ir tai yra vienintelis šios bylos dalykas.

62. Tai patvirtina Muitinės kodekso 233 straipsnio paskutinė pastraipa, kuria, siekdama išsaugoti galimybę taikyti baudžiamąsias sankcijas skolos muitinei išnykimo atveju, pabrėžiama, kad prekių sulaikymo ir konfiskavimo atveju taikant baudžiamosios teisės aktus skola muitinei laikoma neišnykusia.

63. Mano siūlomą aiškinimą akivaizdžiai patvirtina Teisingumo Teismo sprendimas, kuris, nors formaliai yra susijęs su iki dabartinio Muitinės kodekso įsigaliojimo priimtais aktais, mano nuomone, galioja: būtent šiame sprendime Teisingumo Teismas patvirtino, kad „išnykimo priežastys turi remtis konstatavimu, kad iš tiesų prekės nepasiekė ekonominės paskirties vietos, o tai pateisintų importo muitų taikymą“[25].

v) Reglamentavimo ir jo aiškinimo istorinė eiga

64. Skolos muitinei už sulaikytas ir konfiskuotas kontrabandines prekes išnykimo reglamentavimas, numatytas Muitinės kodekso 233 straipsnio pirmosios pastraipos d punkte, yra griežtesnis šiuo klausimu nustatytos tvarkos iki įsigaliojant Muitinės

25 — 1983 m. spalio 5 d. Sprenmdimas *Esercizio Magazzini generali ir Mellina Agosta* (186/82 ir 187/82, Rink. p. 2951, 14 punktas).

kodeksui variantas, numatytas Reglamentu (EEB) Nr. 2144/87[26]. Iš tiesų, šis reglamentas 8 straipsnio 1 dalies b punkte numatė skolos muitinei išnykimą visais prekių konfiskavimo atvejais.

65. Savo ruožtu Reglamentas (EEB) Nr. 450/2008[27], nustatantis naują netrukus turintį įsigalioti Muitinės kodeksą, 86 straipsnyje atkartoja „švelnią“ poziciją, jau esančią Reglamente Nr. 2144/87, kuriame būtent nustatyta, kad skola muitinei išnyksta, „kai importo arba eksporto muitais apmokestinamos prekės konfiskuojamos“ (1 dalies d punktas), „kai importo arba eksporto muitais apmokestinamos prekės sulaikomos ir tuo pat metu arba vėliau konfiskuojamos“ (e punktas), taip pat „kai importo ir eksporto muitais apmokestinamos prekės muitinei prižiūrint sunaikinamos arba perduodamos valstybės nuosavybėn“ (f punktas). Taigi net pagal naują Muitinės kodeksą sulaikymo ir (arba) konfiskavimo momentas nėra svarbus skolos muitinei išnykimui.

66. Kadangi šiuo metu galiojantis Muitinės kodeksas skolos muitinei už kontrabandines prekes išnykimo atžvilgiu yra pakankamai griežtas teisės aktas, chronologiškai esantis tarp dviejų švelnesnių teisės aktų, manau, kad labai siaurai aiškinant Muitinės kodekso 233 straipsnio pirmosios pastraipos d punktą tikriausiai būtų pažeista Bendrijos teisės tvarkos vidinė logika ir teisės aktų leidėjo ketinimai[28].

vi) Sulaikymo „žaliame pasienyje“ problema

67. Siauras 233 straipsnio aiškinimas sukeltų problemų, kai kontrabandinės prekės būtų įvežtos į Bendriją per „žalią pasienį“. Tokiu atveju iš tiesų galimi du skirtingi aiškinimai.

68. Pagal pirmąjį aiškinimą, kurio pati Komisija laikėsi rašytinių pastabų 26 punkte, kontrabandos per nesaugomą pasienio ruožą atveju neteisėtas įvežimas įvyktų jau fiziškai kirtus sieną. Akivaizdu, kad, laikantis šios nuomonės, Muitinės kodekso 233 straipsnio pirmosios pastraipos d punkte numatyta skola

26 — 1987 m. birželio 13 d. Tarybos reglamentas (EEB) Nr. 2144/87 dėl skolos muitinei (OL L 201, p. 15).

27 — 2008 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EEB) Nr. 450/2008, nustatantis Bendrijos muitinės kodeksą (modernizuotas muitinės kodeksas) (OL L 145, p. 1).

28 — Be to, reikia pastebėti, kad net Vokietijoje ne visi pritaria siauram aiškinimui. Jis yra labai naujo, bet autoritetingo aiškinimo produktas. Nepaisant to, šis aiškinimas labai kritikuojamas remiantis iš dalies analogiškais kaip ir šios išvados argumentais. Žr., pavyzdžiui, P. Witte „Zollkodex – Kommentar“ (4-asis leidimas, Miunchenas, *Beck*, 2006), 233 straipsnio klausimu.

muitinei neišnyktų niekada, nes beveik neįmanoma šių prekių sulaikyti iš karto ant linijos, žyminčios sieną. Pagal apibrėžimą linija yra geometrinis vienetas, kurio plotis lygus nuliui.

69. Pagal kitokį aiškinimą, kurio Komisija laikėsi per posėdį, įvežant prekes per žalią pasienį, 233 straipsnyje numatytas neteisėtas įvežimas užbaigiamas tuo momentu, kai vežantis prekes asmuo pasirenka kitą kryptį nei ta, kurią pasirinkęs pasiektų artimiausią pasienio punktą, tuo įrodydamas savo ketinimą įvežti prekes kontrabanda[29].

70. Reikia pastebėti, kad šis antrasis siauro aiškinimo „variantas“ akivaizdžiai įtikinamesnis nei pirmasis, bent jau iš tiesų nedaro 233 straipsnio pirmosios pastraipos d punkto virtualiai netaikytino. Tačiau išlieka kelios problemos, nes aišku, kad praktikoje ne visada paprasta nustatyti importuotojo kryptį kirtus sieną, ypač vandenyje ar kitose sunkiai prieinamose teritorijose, per kurias paprastai eina žalias pasienis.

29 — Be to, reikia pastebėti, kad laikydamasi šios pozicijos Komisija iš esmės prieštarauja savo tvirtinimams dėl būtinai „momentinio“ pobūdžio, išplaukiančio iš pažodinio 233 straipsnio aiškinimo (žr. šios išvados 32 ir paskesnius punktus).

71. Todėl manau, kad tinkamesnis yra ne siauras aiškinimas.

d) Pasiūlyto aiškinimo ribos

72. Nors mano siūlomas aiškinimas man, be abejonių, atrodo tinkamas, vis dėlto išlieka kelios problemos.

73. Pirma, kaip buvo nurodyta, norint išaiškinti Muitinės kodekso 233 straipsnio pirmosios pastraipos d punktą ne siaurai, reikia pripažinti, kad 233 straipsnyje esančios sąvokos „įvežimas“ turinys skiriasi nuo sąvokos „įvežimas“ kitose Muitinės kodekso dalyse. Būtų idealu, jei būtų išvengta tokių prasmės skirtumų. Bet, kita vertus, manau, kad įrodysiu, jog suteikus 233 straipsnyje numatytam „įvežimui“ „momentinę“ ir ribotą laike reikšmę, kurią neabejotinai ši sąvoka turi kitose Muitinės kodekso dalyse, problemų būtų sukurta daugiau nei išspręsta.

74. Antra, ne siauras aiškinimas apima neaiškumo elementą, susijusį su pirmąja kontrabandinių prekių paskirties vieta. Akivaizdu, kad sąvoka „pirmoji paskirties vieta“ yra labai neapibrėžta, jos negalima vėliau apibrėžti, o tiksliau ją reikia apibrėžti kiekvienu atskiru atveju, kaip per posėdį teigė Austrijos vyriausybė. Be to, gali atsitikti taip, kad sunku nuspręsti, ar prekės jau pasiekė savo pirmąją paskirties vietą Bendrijos muitų teritorijoje. Tokiais atvejais būtina atlikti kitus patikrinimus: tokie tyrimai būdingi, pavyzdžiui, baudžiamajai teisei, ir negalima užmiršti, kad paprastai kontrabandos, atsižvelgiant, kad tai baudžiamoji veika, atveju vietos institucijos bet kuriuo atveju turi atlikti tyrimą pagal baudžiamosios teisės nuostatas. Taip pat sulaikius prekes „vežant“ galima preziumuoti, nesant priešingų įrodymų, kad pirmoji paskirties vieta dar nepasiekta.

75. Taip pat nereikia pamiršti to, kad net siauras aiškinimas turi neaiškių aspektų. Taip yra, kaip jau minėta, kai kontrabandinės prekės sulaikomos kertant „žalią pasienį“[30].

76. Trečia, pasiūlytas aiškinimas, nors ir siauras, mažina riziką, kad muitas bus sumokėtas už tas pačias prekes du kartus[31]. Iš tiesų, ši dvigubo mokėjimo situacija turėtų atsirasti tuo atveju, kai prekės sulaikomos po to, kai pasiekia pirmosios paskirties vietą (t. y. skola muitinei neišnyksta), paskui valstybės institucijos jas parduoda ir mokesčius (antrą kartą) sumoka įgijėjas pagal Įgyvendinimo reglamento 867a straipsnį.

77. Jau pastebėjome, kad vienintelis būdas visiškai išvengti dvigubo apmokestinimo yra manyti, kad skola muitinei išnyksta visais atvejais, kai kontrabandinės prekės sulaikomos ir konfiskuojamos prieš jas parduodant. Kita vertus, jau pabrėžiau, kad šis sprendimas, esantis Reglamente Nr. 2144/87, o šiandien atkartotas Reglamente Nr. 450/2008, negali būti pritaikytas atsižvelgiant į Muitinės kodekso tekstą[32].

30 — Žr. šios išvados 67 ir paskesnius punktus.

31 — Iš to matyti, kad vadovaujantis siauru aiškinimu ši rizika didesnė, nes šiuo atveju galimybė, jog skola muitinei išnyks, yra minimali.

32 — Žr. šios išvados 53 ir 54 punktus.

e) Išvada dėl pirmojo klausimo

78. Teigtina, kad mano nurodytos ribos ir problemos bendrai negali labai kliudyti taikyti čia aprašytą aiškinimą. Bet kuriuo atveju alternatyvūs aiškinimai sukelia dar didesnių problemų.

79. Todėl Teisingumo Teismui siūlau išspręsti pirmąjį *Unabhängiger Finanzsenat* klausimą taip, kad sąvoka „neteisėto įvežimo metu“, esanti Muitinės kodekso 233 straipsnio pirmosios pastraipos d punkte, turi būti aiškinama taip, kad ji apima laikotarpį nuo sienos kirtimo iki tol, kol neteisėtai įvežtos prekės pasiekia savo pirmąją paskirties vietą Bendrijos teritorijoje.

B — *Antrasis klausimas*

80. Antruoju klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės klausia, ar aplinkybė, kad Muitinės kodekso 233 straipsnio pirmosios pastraipos d punktas numato skolos muitinei išnykimą tik tada, kai sulaikomos neteisėtai įvežtos prekės pagal Muitinės kodekso 202 straipsnį, tačiau toks išnykimas nenumatytas tuo atveju, kai prekės sulaikomos po to, kai paimamos iš muitinės priežiūros šio kodekso 203 straipsnio prasme, nepažeidžia vienodo požiūrio principo.

81. Iš karto atrodo, kad antrasis klausimas iškelia problemų, kurių negalima nepaisyti dėl jų svarbos sprendimui pagrindinėje byloje.

1. Dėl poreikio atsakyti į klausimą

82. Tiek Komisija, tiek Austrijos vyriausybė, nors ir labai skirtingai, teigia, kad klausimas akivaizdžiai nesusijęs su pagrindinės bylos dalyku[33].

33 — Austrijos vyriausybės pastabų 22 punktas ir Komisijos pastabų 44 punktas.

83. Komisijos ir Austrijos vyriausybės pateikti svarstymai atrodo teisingi. Apeliančių klausimo padėtį pagrindinėje byloje neginčytinai reglamentuoja Muitinės kodekso 202 straipsnis, susijęs su neteisėtu prekių įvežimu per sieną. Tačiau 203 straipsnyje numatytas atvejis, susijęs su prekių paėmimu iš muitinės priežiūros, visai nesusijęs su pagrindinės bylos aplinkybėmis.

84. Akivaizdu, kad jei, konkrečiai kalbant, 203 straipsnyje numatyta situacija reglamentuojama palankiau, nei numatyta 202 straipsnyje, gali kilti nepalankesnės nuostatos negaliojimo problema, atsižvelgiant į vienodo požiūrio principą. Tačiau šiuo atveju ši tvarka išplaukia iš 202 straipsnio, t. y. palankesnė tvarka, skirta taikyti pagrindinėje byloje.

85. Nors Teisingumo Teismas labai teisingai buvo atsargus dėl galimybės neatsakyti į prejudicinį klausimą, pagal nusistovėjusią teismo praktiką jis gali nuspręsti neatsakyti į užduotą prejudicinį klausimą, jei yra akivaizdu, kad toks įvertinimas, kurio prašo nacionalinis teismas, neturi reikšmės sprendimui pagrindinėje byloje[34]. Tačiau aišku, kad šioje byloje klausimas yra akivaizdžiai hipotetinis, nesvarbus sprendimui pagrindinėje byloje. Mano nuomone, Teisingumo Teismas neturėtų priimti sprendimo dėl antrojo klausimo.

86. Tuo atveju, jei nepaisant nieko, Teisingumo Teismas nuspręstų priimti sprendimą dėl šio klausimo esmės, čia trumpai pateiksiu keletą svarstymų šiuo klausimu.

2. Papildomai dėl klausimo esmės

87. Šiuo klausimu Danijos ir Suomijos vyriausybės teigia, kad situacijos, kurias reglamentuoja Muitinės kodekso 202 ir 203 straipsniai, yra objektyviai skirtingos, t. y. skirtingas

34 — Žr. šiuo klausimu, tik kaip pavyzdį, 1992 m. liepos 16 d. Sprendimą *Meilicke* (C-83/91, Rink. p. I-4871, 26 ir paskesni punktai.) ir 2006 m. sausio 10 d. Sprendimą *Cassa di Risparmio di Firenze ir k*t. (C-224/04, Rink. p. I-289, 75 punktą).

požiūris į jas nepažeistų vienodo požiūrio principo[35].

88. Tačiau Austrijos vyriausybė teigia, kad iš tiesų 233 straipsnis nepateisinamai diskriminuoja situacijas, numatytas 202 straipsnyje, palyginti su numatytomis 203 straipsnyje: konkrečiai kalbant, diskriminacinio poveikio būtų išvengta, jei būtų pripažinta, kad pagal analogiją skola muitinei taip pat išnyktų, kai prekės būtų sulaikytos, kai būtų paimtos iš muitinės priežiūros pagal 203 straipsnį. Kita vertus, klausimas vis tiek nesusijęs su pagrindinės bylos dalyku, nes pastarąjį reglamentuoja Muitinės kodekso 202 straipsnis[36]. Be to, Austrijos vyriausybė pastebi, kad naujame Muitinės kodekse ši problema neiškyla, nes sulaikymo ir konfiskacijos atveju skolos muitinei išnykimas numatomas neatsižvelgiant į sulaikymo ir (arba) konfiskavimo momentą ir situaciją[37].

35 — Suomijos vyriausybės pastabų 22 punktas ir Danijos vyriausybės pastabų 34 punktas.

36 — Austrijos vyriausybės pastabų 22 punktas.

37 — Ten pat, 24 punktas. Šiuo klausimu žr. šios išvados 65 punktą.

89. Savo ruožtu Komisija, pateikdama panašų pagrindimą, tik bendresnį, į pateiktąjį Lenkijos vyriausybės[38], remiasi Įgyvendinimo reglamento 867a straipsniu ir tvirtina, jog kadangi pastaroji nuostata netiesiogiai susijusi su 202 straipsnyje numatytomis kontrabandinėmis prekėmis, o šios paimamos iš muitinės priežiūros pagal Muitinės kodekso 203 straipsnį, negalima daryti išvados, kad 233 straipsnio pirmosios pastraipos d punkto turinys diskriminuoja.

90. Manau, kad norint pasakyti nuomonę dėl klausimo esmės būtina aptarti faktinių aplinkybių skirtumus tarp Muitinės kodekso

38 — Komisijos argumentuose taip pat yra neaiškių aspektų ir nuorodų į nuostatą, kurios versijos skirtingomis kalbomis skiriasi. Jos minėta Reglamento Nr. 3665/93 devinta konstatuojamoji dalis, kuria buvo įvestas Įgyvendinimo reglamento 867a straipsnis, iš tiesų versijoje italų kalba patvirtina, kad, kol prekės neišleistos į laisvą apyvartą, „può sorgere nei confronti di esse un'obbligazione doganale“. Ta pati prasmė yra versijose prancūzų kalba („une dette douanière reste susceptible de naître à leur égard“), anglų kalba („a customs debt may still be incurred with regard to them“), ispanų kalba („una deuda aduanera sigue siendo susceptible de nacer al respecto“), olandų kalba („een douaneschuld ten aanzien daarvan zou kunnen ontstaan“). Tačiau versija vokiečių kalba patvirtina, kad iki prekių išleidimo į laisvą apyvartą „entsteht keine Zollschuld im Hinblick auf sie“ (t. y. „skola muitinei jų atžvilgiu neatsiranda“). Versijos nepriešTarauja viena kitai, tačiau, be abejonių, akcentuoja skirtingus aspektus.

202 straipsnio ir 203 straipsnio reglamentuojamų atvejų.

91. Konkrečiai kalbant, 202 straipsnis susijęs su „klasikine“ prekių kontrabanda Bendrijos muitų teritorijoje, o 203 straipsnis apibrėžia situacijas, kurios apima bet kokį veiksmą ar neveikimą, kuris sutrukdo, kad ir trumpam, kompetetingai muitinei pasiekti prekę, esančią muitinės priežiūroje, bei atlikti tikrinimą, numatytą Muitinės kodekse[39].

92. Kitaip tariant, Muitinės kodekso 203 straipsnyje numatytoje situacijoje labiau tikėtina, kad iš muitinės priežiūros paimtos prekės pateks į laisvą ekonominę apyvartą, nes jos jau yra muitų teritorijoje. Tačiau, kita vertus, apie šias prekes jau žino muitinė. Vien šių aplinkybių pakanka, kad šios situacijos būtų traktuojamos skirtingai.

93. Reikia pastebėti, kad sulaikytos iš muitinės priežiūros paimtos prekės, numatytos Muitinės kodekso 203 straipsnyje, pagal apibrėžimą yra prekės, apie kurių įvežimą į muitų teritoriją jau pranešta. Todėl, kaip teisingai pabrėžė Danijos vyriausybė[40], galimas sulaikymas ir (arba) konfiskavimas (todėl ir galimas Muitinės kodekso 203 straipsnio taikymas) praktikoje mažiau svarbus prekėms, susijusioms su 203 straipsniu nei neteisėtai įvežtoms prekėms 202 straipsnio prasme.

94. Net šiuo atžvilgiu nuostata, kokia yra numatyta naujame Muitinės kodekse, turinti netrukus įsigalioti, bendrai numatanti skolos muitinei išnykimą visų sulaikytų prekių atžvilgiu, atrodo logiškesnė ir „teisingesnė“. Kita vertus, manau, kad, atsižvelgiant į šiuo metu galiojančio Muitinės kodekso 233 straipsnio nedviprasmišką formuluotę, kuri nenumato skolos muitinei išnykimo už konfiskuotas prekes, susijusias su 203 straipsniu, objektyvių skirtumų tarp 202 ir 203 straipsnių hipotezių pakanka (net jei tai nėra „optimalu“) skirtingam Bendrijos teisės aktų leidėjo požiūriui šiuo klausimu pateisinti.

39 — Žr. sprendimą *Hamann International* (minėtas 24 išnašoje, 31 punktas), taip pat žr. 2001 m. vasario 1 d. Sprendimą *D. Wandel* (C-66/99, Rink. p. I-873, 47 punktas) ir 2002 m. liepos 11 d. Sprendimą *Liberexim* (C-371/99, Rink. p. I-6227, 55 punktas).

40 — Danijos vyriausybės pastabų 35 punktas.

IV — Išvada

95. Atsižvelgdamas į minėtus svarstymus, Teisingumo Teismui siūlau atsakant į *Unabhängiger Finanzsenat* pateiktus klausimus dėl formuluotės „neteisėto įvežimo metu“, nustatytos 1992 m. spalio 12 d. Tarybos reglamento (EEB) Nr. 2913/92, nustatančio Bendrijos muitinės kodeksą, 233 straipsnio pirmosios pastraipos d punkte, ją aiškinti taip, kad ji apima laikotarpį nuo sienos kirtimo iki tol, kol neteisėtai įvežta prekė pasiekia savo pirmąją paskirties vietą Bendrijos teritorijoje.